

Ady Endre: Sem utódja, sem boldog őse...

Sem rokona, sem ismerőse
Nem vagyok senkinek,
Nem vagyok senkinek.

Vagyok, mint minden ember: fenség,
Észak-fok, titok, idegenség,
Lidérces, messze fény,
Lidérces, messze fény.

De, jaj, nem tudok így maradni,
Szeretném magam megmutatni,
Hogy látva lássanak,
Hogy látva lássanak.

Ezért minden: önkínzás, ének:
Szeretném, hogyha szeretnének
S lennék valakié,
Lennék valakié.

Ady Endre: Őrizem a szemed

Már vénülő kezemmel
Fogom meg a kezedet,
Már vénülő szememmel
Őrizem a szemedet.

Világok pusztulásán
Ősi vad, kit rettenet
Űz, érkeztem meg hozzád
S várok riadtan veled.

Már vénülő kezemmel
Fogom meg a kezedet,
Már vénülő szememmel
Őrizem a szemedet.

Nem tudom, miért, meddig
Maradok meg még neked,
De a kezedet fogom
S őrizem a szemedet.

József Attila: Reménytelenül

Lassan, tünődve

Az ember végül homokos,
szomorú, vizes síkra ér,
szétnéz merengve és okos
fejével biccent, nem remél.

Én is így próbálok csalás
nélkül szétnézni könnyedén.
Ezüstös fejszesuhanás
játszik a nyárfa levelén.

A semmi ágán ül szívem,
kis teste hangtalan vacog,
köréje gyűlnek szeliden
s nézik, nézik a csillagok.

Vas-színű égboltban...

Vas-színű égboltban forog
a lakkos, hűvös dinamó.
Óh, zajtalan csillagzatok!
Szikrát vet fogam közt a szó - -

Bennem a mult hull, mint a kő
az úrön által hangtalan.
Elleng a néma, kék idő.
Kard éle csillan: a hajam - -

Bajszom mint telt hernyó terül
elillant ízű számra szét.
Fáj a szívem, a szó kihül.
Dehát kinek is szólanék - -

1933. március

Radnóti Miklós: Éjfél

Két felleg ül az esti ég
nehéz hajában és egymásra dörög,
éjfél van, összebotlik ép
siralmas szerda és hitvány csütörtök.

Fü nő, rügy izzad, hallgatag
gubók ölében készül már a lepke,
halat pólyálgat a patak,
gyöngy pára száll az álmodó hegyekre.

Gyöngy pára száll pilládra is,
a szádra szárnyas, könnyütestü árnyék,
hajadban kislányos, hamis
fogócska izgató emléke hál még.

Oly szép vagy és oly fiatal!
s én arra gondolok, amíg csodállak,
hogy vár talán még diadal
és várnak még beszédes pálmaágak!

Radnóti Miklós: Hetedik ecloga

Látod-e, esteledik s a szögesdróttal beszegett, vad
tölgykerítés, barakk oly lebegő, felszívja az este.
Rabságunk keretét elereszti a lassu tekintet
és csak az ész, csak az ész, az tudja, a drót feszülését.
Látod-e drága, a képzelet itt, az is így szabadul csak,
megtöretett testünket az álom, a szép szabadító
oldja fel és a fogolytábor hazaindul ilyenkor.
Rongyosan és kopaszon, horkolva repülnek a foglyok,
Szerbia vak tetejéről bűvó otthoni tájra.
Bűvó otthoni táj! Ó, megvan-e még az az otthon?
Bomba sem érte talán? s van, mint amikor bevonultunk?
És aki jobbra nyöszörg, aki balra hever, hazatér-e?
Mondd, van-e ott haza még, ahol értik e hexametert is?
Ékezetek nélkül, csak sort sor alá tapogatva,
úgy írom itt a homályban a verset, mint ahogy élek,
vaksin, hernyóként araszolgatván a papíron;
zseblámpát, könyvet, mindent elvettek a Lager
őrei s posta se jön, köd száll le csupán barakunkra.
Rémhírek és férgek közt él itt francia, lengyel,
hangos olasz, szakadár szerb, méla zsidó a hegyekben,
szétdarabolt lázas test s mégis egy életet él itt, -
jóhírt vár, szép asszonyi szót, szabad emberi sorsot,
s várja a véget, a sűrű homályba bukót, a csodákat.
Fekszem a deszkán, férgek közt fogoly állat, a bolhák
ostroma meg-megujúl, de a légsereg elnyugodott már.
Este van, egy nappal rövidebb, lásd, újra a fogság
és egy nappal az élet is. Alszik a tábor. A tájra
rásüt a hold s fényében a drótok újra feszülnek,
s látni az ablakon át, hogy a fegyveres őrszemek árnya
lépdél a falra vetődve az éjszaka hangjai közben.
Alszik a tábor, látod-e drága, suhognak az álmok,
horkan a felriadó, megfordul a szűk helyen és már
újra elalszik s fénylik az arca. Csak én ülök ébren,
féligszitt cigarettát érzek a számban a csókod
íze helyett és nem jön az álom, az enyhetadó, mert
nem tudok én meghalni se, élni se nélküled immár.
Lager Heidenau, Žagubica fölött a hegyekben,

1944. július

Radnóti Miklós: Két karodban

Két karodban ringatózom
csöndesen.

Két karomban ringatózol
csöndesen.

Két karodban gyermek vagyok,
hallgatag.

Két karomban gyermek vagy te,
hallgatlak.

Két karoddal átölelsz te,
ha félek.

Két karommal átölellek
s nem félek.

Két karodban nem ijeszt majd
a halál nagy
csöndje sem.

Két karodban a halálon,
mint egy álmon
átesem.

József Attila: TEDD A KEZED

Tedd a kezed
homlokomra,
mintha kezed
kezem volna.

Úgy őrizz, mint
ki gyilkolna,
mintha éltem
élted volna.

Úgy szeress, mint
ha jó volna,
mintha szívem
szíved volna.

1928 máj.-jún.

Kosztolányi Dezső: Mostan színes tintákról álmodom

Legszebb a sárga. Sok-sok levelet
e tintával írnék egy kisleánynak,
egy kisleánynak, akit szeretek.
Krikszkrakszokat, japán betűket írnék
s egy kacskaringós, kedves madarat.
És akarok még sok másszínű tintát,
bronzot, ezüstöt, zöldet, aranyat,
és kellene még sok száz és ezer
és kellene még aztán millió:
tréfás-lila, bor-színű, néma-szürke,
szemérmes, szerelmes, rikító,
és kellene szomorú-viola
és téglabarna és kék is, de halvány,
akár a színes kapuablak árnya
augusztusi délkor a kapualján.
És akarok még égő-pirosat,
vérszínűt, mint a mérges alkonyat
és akkor írnék, mindig-mindig írnék,
késsel húgomnak, anyámnak arannyal.
arany-imát írnék az én anyámnak,
arany-tüzet, arany-szót, mint a hajnal.
És el nem unnám, egyre-egyre írnék
egy vén toronyba, szünes-szüntelen.
Oly boldog lennék, Istenem, de boldog.

Kiszínezném vele az életem.

Ágai Ágnes: A tóban egy kiskacsa

A tóban egy kiskacsa
elveszítette az anyukáját.
Hiába hápogott, nem hallották meg.
Fel akart repülni, visszapottyant.
Végre meglátta a mamáját,
de a hullámok elsodorták.
Azt álmodtam, hogy felébredek,
és nézem: hátha ott úszol
a paplanomon.

Restár Sándor: Vízbe estem

Folyó folyik
vize árad
jaj az ingem
lassan szárad
vízbe estem
kiúsztam
most az egyszer
megúsztam.

Dsida Jenő: Csak egy...

Csak egy van, aki lelkemet megérti,
Aki felfogja sóhajtásimat,
Csak egy van, aki örökre a régi,
Csak egy van, aki titkon megsirat;

Ki csókot adott, mikor nem is kértem,
És hozzám szól csak egyre, hangtalan,
Csak egy van, aki imádkozik értem -
És az is olyan nagyon messze van!

Benedek Elek: Mióta nagyapó lettem

Künn zúg a szél, kavarog a hó,
Behallszik a lármás hahó,
De jó itt benn a szobában!
Pattog a tűz a kályhában.

Kályha mellett üldögélek,
Csak mesélek, csak regélek.
Mese, mese... hoppá, ide!
S ölembe ül kis Évike.

Meg-megesik az is vélem,
Maradásom nincs a székben.
Évikének, ha úgy tetszik:
Nagyapó a földre fekszik.

No lám, mire vetemedtem,
Mióta nagyapó lettem!
Beállottam háttal lónak,
Így is jó egy nagyapónak.

Ahogy lehet négykézlábon,
Végig mászok a szobákon,
S nem bánom, ha nevettek is:
Közbe-közbe nyerítetek is.

Így élek én mostanában,
Bent a jó meleg szobában.
Hol nyerítetek, hol mesélek,
A királlyal sem cserélek.

Weöres Sándor: Fülemlü

Fülemlü, fülemlü, gyönyörü madár,
szólal, szólal, szólal már.

Pittyen a fészek, zörren az ág,
moccan a hegyeken a hajnali láng.

Jegenyefa-jegenyefa-jegenyefa-lánc,
sima út szélén kettős ránc.

Denevér, bak-egér, északi szél,
kondul az óra, megszöktél,

három mérföld és egy fél
hosszú hajamba mért téptél?

Fülemlü, fülemlü, gyönyörü madár,
hallgat, hallgat, hallgat már.

Aranyosi Ervin: Szeretetről szóljon!

Tudod, az én ajándékom nem kapható boltban.
Kicsi szívem szeretetét összecsomagoltam.
Karácsonyig őrizgetem szívem közepében,
ám addig is csöpögtetem, osztogatom szépen.
Anyukámhoz, Apukámhoz szép szavakkal szólok,
felvidítom a kedvüket, ha szívből mosolygok.
Látom ám, hogy jobb a kedvük, visszamosolyognak,
s nem kerítnek nagy feneket sok apró dolognak.
Testvéreim jókedvűek, a kedvükben járok,
s szeretetet kapnak tőlem idén a barátok.
A világ is megtisztulna, ha kedvesek lennénk,
ha nem vásárolt holmikat, ajándékot vennénk.
A legfontosabb ajándékunk, a figyelmünk lenne,
az időnket, a szívünket od'adhatnánk benne.
Nem kellene sorban állni, s kacatokat venni,
mert a szívünk képes csodás dolgokat teremni.
Mit szólnál egy öleléshez, egy beszélgetéshez?
Ha mindenki elmondhatná mit gondol, mit érez?
Közös ének, közös játék, de csodás is lenne,
apró öröm, nagy boldogság csilloghatna benne.
Év közben a szükségeset úgyis meg kell venni,
csak egy dolgot felejtünk el, őszintén szeretni.
Öltözködjön a szív fénybe szerte a világon,
szóljon végre szeretetről idén a karácsony!

Zelk Zoltán: Fölkelnek a madarak

Hamarabb
Mint a Nap
Fölkeltek a madarak.

Hajnali
Ég alatt
Elfütyülik álmukat.

Elmondják
álmukat,
Meglobbentik szárnyukat.

Lebbentik
Szárnyukat,
Fáról fára szállanak.

Keresik
Hol akad
Reggelire jó falat:

Egy falat,
Két falat,
Kukacok és bogarak.

Mire fölkel a Nap,
Jóllaknak a madarak!